

RECENZIA

V. Bouška — J. Konta: **Vltavíny**. Praha, Acta Universitatis Carolinae, 1986, Geologica, No 1.

Záhadný pôvod tektitov prispel k tomu, že sa im v geologických kruhoch venuje veľká pozornosť. Vo svete, ale i u nás existuje niekoľko syntetických prác a kníh venovaných problematike tektitov. Novšie celú problematiku pozemských i planetárnych skiel, ku ktorým tektity patria, rieši Zborník statí z 1. medzinárodnej konferencie Sklá v planetárnych a geologických javoch (L. D. Pye et al., 1984) a kniha V. Boušku a kol. (1987) Přírodní skla.

Recenzovaná monografia dvoch významných českých znalcov tektitov je venovaná len tejto problematike. Vyšla v Acta Universitatis Carolinae 1986, Geologica, No 1. Autori týmto dielom dôstojne pozdravili 200. výročie prvej publikácie o tektitoch (1787), ktorej autorom bol profesor prírodopisu na pražskej univerzite Jozef Mayer. Monografia bola ďalej veľmi pružne a vhodne vydaná pri príležitosti konania 2. medzinárodnej konferencie o prírodných sklách v Prahe (21.—25. 9. 1987).

V diele sú zhrnuté všetky významné výsledky z oblasti vltavínov tak samotných autorov, ako i ostatných pracovníkov v tejto oblasti.

V. Bouška a J. Konta rozčlenili prácu na 16 častí. Každá časť predstavuje jeden aspekt výskumu vltavínov. Tento komplexný prístup k problematike vyústil okrem stanovenia veku, pádových polí, prognóznosti vltavínov ako šperkového materiálu atď. do teórie o genéze vltavínov. Doterajšie nezrovnalosti chemického zloženia vltavínov a hornín zdrojevej oblasti kráteru Ries objasnili autori na základe vlastných experimentálnych prác i literárnych údajov o evaporizácii silikátového materiálu. Takto exaktne postaveným materiálom sa prikláňajú k názoru, ktorý vyslovil už W. Engelhardt (1967) v práci: Chemical composition of Ries glass bombs a E. J. H. David (1972) v práci: The tektite production process, že zdrojmi vltavínov sú horniny, ktoré pokrývali povrch pred vznikom kráteru Ries.

Práca vyšla v anglickej a českej verzii, takže okrem domácich odborníkov nájde mnoho záujemcov i v zahraničí.

Anna Lajčáková